

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostale inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22-40
za pol leta 11-20
za četrt 5-60
za en mesec 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neizplačana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 138.

Današnja številka obsega 4 strani.

Pred pomladnim zasedanjem.

Dunaj, 14. aprila.

Jugoslovani.

Vlaki, a deloma tudi avtomobili, ki povzročajo praznoto po prvih razredih najmodernejših razkošnih vlakov, so pripeljali poslance na Dunaj. Velikonočne počitnice so končane. Zbornico čaka veliko dela. Saj so državne finance v največjem neredu, o pravičnosti nasproti Slovanom ni govora ni, kakor kaže slučaj zatvoritve poštornske šole. To se mora priznati, vlada je storila vse, da razdvoji in razdere »Slovansko Unijo«, ampak le še upamo, da se ji to ne posreči. Tudi med Jugoslovani ni tiste slege in edinosti, ki bi morala vladati, zakaj ne, je našim bravcem znano. Krivi nismo mi, a upamo, da se i tu uredi razmere tako, da ne bo trpela korist Jugoslovanov. Z ozirom na položaj jugoslovanske delegacije je danes v zbornici načelnik naše stranke dr. Šusteršič, kakor čitamo v nekem komuniqueju, izjavil v nekem razgovoru:

»Zadnje čase sem sem ponovno kazal na neugodne razmere v jugoslovanski delegaciji. Stori se to, ker sem kot načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke dolžan pojasniti razmere javnosti, da ne bo presenečena po morebitnih posledicah. O razlogih teh neugodnih razmer sem molčal, kar dokazuje, da vsega upanja na ozdravljenje razmer še nisem izgubil. Po časnikarskih poročilih je pripisaval poslanec Ploj krivdo zaradi notranje jugoslovanske krize moji stranki. Zdaj mu na tem polju ne morem slediti, ker me vodi trdna volja, da rešim stvar, če je še to sploh mogoče. Odločiti se mora kmalu, ker je neugoden položaj v jugoslovanskem taboru dovedel že tako daleč, da sta dani le dve možnosti, in sicer pošteno in lojalno skupno delovanje, ali pa poštena, odkrita ločitev. Nevzdržljiva je polutema, ki gospodari zadnje mesece.«

Posvetovanja pri Bienenrthu.

Pri Bienenrthu se je vrstilo danes posvetovanje za posvetovanjem. Nemški svobodomislec so poslali k Bienenrthu Chiarija, Grossa, Sylvestra in Wolfa. Bienenrth je opozarjal osobito na po-

trebo, da se reši predloga o najetju posojila. Nemški svobodomiselní poslanci so zadobili vtis, da se sestava kabineta zdaj še ne misli izpremeniti. Wolf je tudi zahteval pojasnila, kdaj reši vlada češke jezikovne postavbe. Bienenrth je odgovoril, da misli na resno rešitev izprošenega vprašanja.

Socialni demokrati so izjavili Bienenrthu, da smatrajo kot potrebno, da se reši kot prva točka dnevnega reda službena pragmatika. Bienenrth je izjavil, da se mora prej kot mogoče rešiti predloga o najetju posojila.

Češki klub je imel sejo o položaju, sledila je seja parlamentarne komisije »Slovanske Unije«. Ob 6. uri zvečer je zaslišal Bienenrth načelstvo »Slovanske Unije«. Bienenrth je naglašal, da je nujno potrebno rešiti predlogo o posojilu. Načelstvo »Slovanske Unije« je vzelo na znanje izvajanja ministrskega predsednika.

Nujni predlogi so vloženi samo trije. O italijanskem vseučilišču bo poročal dr. Steinwender.

Občni zbor »Slov. planinskega društva«.

Razdirajoča »naprednost«.

Včerašnji redni občni zbor »Slov. planinskega društva« se je vršil v znamenju more, kar moramo z žalostjo konstatirati. Predstavljalji si je treba samo dr. Kušarja, ki hoče imeti kake tri ure glavno besedo, a se med tem časom celo večkrat izkaže, da je celo kot star odvetnik slab jurist. Značilno je bilo za včerašnje zborovanje dejstvo, da so na zborovanju, ki je trajalo približno pet ur, večinoma ljudje, ki mnogo prežvekujejo, a malo prežvečijo. Taki so pač nekateri »inteligentniki«, ki mislijo v svoji domišljavosti, da morajo povedati kaj pametnega, samo če se dvignejo s sedežev. Dr. Kušar je že pred otvoritvijo občnega zbora predlagal z mnogim hrupom, naj se izreče nezaupnica odboru, ker se zborovanje ni otvorilo točno ob 8. uri, kot je bilo napovedano. — Predsednik »Slov. planinskega društva« dr. Tominšek je otvoril občni zbor 22 minut po 8. uri ter pozdravljaj navzoče, zlasti zastopnike podružnic v Kranju, Kranjski gori, Cerknem, Rušah in Litiji. Omenja, da je bilo preteklo leto leto nesreče, skrbi in truda, velikanskih izdatkov. Aljažev dom v Vratih, ki ga je razrušil snežni plaz, je sicer že postavljen, a ta nesre-

ča bi skoro uničila »Slov. plan. društvo«, ako bi ne priskočilo na pomoč zavedno narodno občinstvo, zavodi, zastopi. Posebno veliko podporo je darovala ljubljanska mestna občina in deželni odbor, ki je daroval 6000 K. Mnogo posla je dala tudi velika zgradba Triglavskega doma in poprave raznih planinskih koč. Društvo je dopisovalo z drugimi slovanskimi bratskimi društvi. Želeli je le, da bi občinstvo še v obilnejši meri kot doslej podpiralo društvo, ki skrbi za razvoj slovenskega planinstva. — Namesto da bi se prešlo k običajnemu dnevnemu redu, je predlagal dr. Treš iz Kranja, naj se postavi kot prva točka na dnevni red — sprememba pravil, kar je kranjska podružnica že pred časom naznanila kot samostojen predlog. — Dr. Tominšek omenja, da je tozadevno merodajen še § 18. društvenih pravil, a kranjska podružnica ni poslala predloga, ampak samo resolucijo. Vendar pa pripušča tozadevno »razgovor«. — Dr. Kušar pravi, da ni prišel zato, da bi razdiral. Treba je centralizacije. Nobena podružnica ni v odboru zastopana. Graja, ker se ni takoj ob 8. uri pričelo zborovanje, ker člani iz Kranja morajo oditi z vlakom že ob 10. uri. (Klic: Če ste tako vneti, boste že malo počakali!) Predlaga, naj se skliče izredni občni zbor, ki naj razpravlja samo o spremembi pravil. Zahteva pa, da se redni občni zbor odgodi, ker ni bil pravilno sklican in ni prinesel v »Plan. Vestniku« sporeda. — Gospod Korošec omenja, da pač ni potreba, da se redni občni zbor odgodi, ako se skliče izredni občni zbor jeseni samo radi ene točke. — G. Brelih iz Cerkna poroča, da je ondotna podružnica sklenila na svojem občnem zboru, naj se društvo reorganizira. V Ljubljani naj se ustanovi podružnica ravno tako kot drugod in vse naj tvorijo zvezo. V osrednji odbor naj volijo tudi podružnice, ki naj pošiljajo na občni zbor zastopnike po številu članov. — Petercel iz Cerkna kritikuje neko pismo osrednjega odbora, ker se v njem podružnici, ki je začela tozadevno akcijo v pravem pomenu besede. Strogosti njegovega lastnega življenja je odgovarjala misel, da se je lotil iz lastnega nagiba reforme svojega reda; pričel je pri duhovnikih. Sestavil je deloma sam, deloma po nasvetu za duhovno disciplino vnetih mož nova pravila za konvencionalno življenje svojih duhovnikov na podlagi prvotnih pravil. Aprobacije novih pravil od strani papeža Pija IX. ni več doživel temveč šele njegov naslednik nadvojvoda Viljem. Mesto službujočih bratov, pa so se vpeljale redovne sestre, ki oskrbujejo redovne bolnice, zlasti še v vojski. Reforma v drugih provincijah je hitro napredovala, pri nas pa je bilo toliko težko, da se ni posrečilo ustanoviti

goče. Tozadevne debate so se udeležili še gg. inž. Skaberne, Lesjak iz Ruš, dr. Švigelj, Pustoslemšek, dr. Tičar, Brolih iz Pazina. — Dr. Kušar pravi, da umakne predlog, naj se odgodi redni občni zbor, ako se sklene, da se preosnuje »Slov. plan. društvo« v zvezo in se skliče izredni občni zbor meseca novembra na Bled ali B. Bistrico z dnevnim redom: Sprememba pravil. Izvoli naj se odsek desetih članov, v katerem naj bodo štirje izvenljubljski člani, da prouči, kako se naj spreminjajo pravila. — Predsednik dr. Tominšek se izreka proti reorganizaciji, da se spremeni »Slov. plan. društvo« v zvezo posameznih podružnic. To pa zato, ker posamezne podružnice doslej niso vršile svoje naloge. One podružnice pa, ki delujejo, so odvisne danes od te jutri od druge osebe, tako da se nikdar ne more zanesti na njihovo delavnost. Če tudi izstopate iz društva, kakor so nekateri grozili, med njimi tudi dr. Kušar, »Slov. plan. društvo« bo vseeno delovalo, ker imamo izkušnjo, da ima jako malo podpore od podružnic. Da se je to vprašanje sprožilo, ni bilo nobene potrebe. Podružnica v Cerknem je sklenila, da se naj preosnuje osrednje društvo, ko je določil osrednji odbor, naj plačujejo podružnice po 3 K društvu, da dobivajo člani »Planinski Vestnik«. Tudi povoda ni za izpremembo. Če je kje kaka podružnica v sili, se ji vedno rade volje priskoči na pomoč. Nujna dela se morajo izvršiti, denarja pa se nikdar ne bo trosilo podružnicam, ki niso v sili. Odbor ima vsak teden sejo in komaj zdeluje delo. Kako pa naj se reorganizira društvo? Da bodo izvenljubljski odborniki hodili vedno k tedenskim sejam, ni verjetno. Ako se ustanovi zveza, bodo morale podružnice znatno plačevati zvezi, da bo delovala, medtem ko se nekateri upirajo še sedaj, ko se plačuje po 3 K za člana, da dobiva »Planinski Vestnik. Ako bi bilo »Slovansko planinsko društvo« navezano samo na doneske podružnice in članov, bi jako malo naredilo v prospeh slovenskega planinstva. Izreka se proti izrednemu občnemu zboru, ker se reorganizacija sploh ne da izvršiti. V dejanskem oziru bi se prav ničesar ne doseglo, pač pa vse kaj drugega. Če se nastopi za reorganizacijo, se uničuje samo delo, ki ga je započelo »Slov. planinsko društvo«. »Planinskemu Vestniku« se je očitalo, da ni poročal o sklepih podružnic, naj se reorganizira osrednje društvo v zvezo. Opozarja na to, da glasilo ni zato tukaj, da bi jav-

LISTEK.

Nadvojvoda Evgen v Ljubljani.

Prihod visokega gosta v naše mesto, je bil javnosti čisto neznan. Dospel je nadvojvoda v Ljubljano iz Ormoža na Štajerskem v svojem avtomobilu torek proti večeru. Ko so na starih Križankah zavihrale cesarske zastave, so ljudje zvedavo popraševali, če je kdo cesarskih umrl. Morda ne bo za javnost brez zanimanja par kratkih uvodnih opazk, da se bo pravilneje presojalo razmere cesarskega princa kot redovnika do današnjega duhovskega konventa v Križankah.

Nemški viteški red — pravo prvotno kanonično ime se glasi »viteški red preblazene Device Marije« — je postal za časa križarskih vojsk v Jeruzalemu. Ko je prišla sveta dežela zopet v turško oblast, se je red, kot vsi drugi viteški redovi vsled naklonjenosti kronanih glav po Evropi zelo razširil. Redovni udje so se delili v tri vrste: v viteze — vojake (fratres milites), v duhovnike za dušno oskrbo vitezov in redovnih karitativnih naprav (fratres sacerdotum) in v službujoče brate za posredstvo bolnikom (fratres conversi). Vi-

tezi so tvorili najmočnejši kontingent, živeli četudi pod orožjem popolno samostanski, vezani po treh obljubah po pravilih sv. Avgušтина. Predstojnika je volil veliki kapitelj dosmrtno in mu nadel ime veliki mojster (supremus magister). S časom je začela pojemat redovna disciplina, najhujšo rano pa je zadal instituciji protestantizem in vsled njega nastale vojske. Redovne hiše, že od začetka komende imenovane, kjer so vitezi prej živeli v konvencionalni zvezi, so postale prazne in upravljali so jih odslej kot nekakšne beneficije, posamezni vitezi — komturji, duhovniki pa so upravljali župnije, ki so skoro povsod postale inkorporirane redu tam, kjer je stala kaka komenda. Redovni znaki so ostali vedno isti, bela obleka in zlat črno-belo emajliran križ okoli vratu.

Ljubljansko komendo je ustanovil vojvoda Ulrik III. še pred letom 1263. Današnje križarsko poslopje je zidano 1569, na mestu prvotne križarske cerkve pa današnja cerkev, zidana od slavnega vojskovodje, grofa Gvidona Staremburga, ki je bil komendant ljubljanski in velik ljubitelj kranjske dežele ter njenih prebivalcev. Tudi v ljubljanski komendi so bile razmere take kot drugod. Druge komende na Kranjskem so v Meibiki, Črnomlju in

Novem mestu (poslopje zadnje je že od leta 1882. prodano erarju).

Ko je Napoleon po Kranjskem zavlada, je še to malo zgodovinskih ostankov reda uničil in cerkveno posest sekulariziral. Cesar Franc pa, dobivši kranjsko deželo zopet nazaj, je redu vrnil vso posest, obnovile so se vse redovne naprave v deželi, četudi v onih bolj trhljih razmerah kakor so bile vdomačene pred Napoleonom. Vsaj spoštovanje do cerkvene posesti je blagopokojni cesar pokazal. Tako je bistveno ostalo neizpremenjeno do velikega mojstra nadvojvode Maksimilijana III., redovnika v pravem pomenu besede. Strogosti njegovega lastnega življenja je odgovarjala misel, da se je lotil iz lastnega nagiba reforme svojega reda; pričel je pri duhovnikih. Sestavil je deloma sam, deloma po nasvetu za duhovno disciplino vnetih mož nova pravila za konvencionalno življenje svojih duhovnikov na podlagi prvotnih pravil. Aprobacije novih pravil od strani papeža Pija IX. ni več doživel temveč šele njegov naslednik nadvojvoda Viljem. Mesto službujočih bratov, pa so se vpeljale redovne sestre, ki oskrbujejo redovne bolnice, zlasti še v vojski. Reforma v drugih provincijah je hitro napredovala, pri nas pa je bilo toliko težko, da se ni posrečilo ustanoviti

konventa. Šele sedanji veliki mojster, nadvojvoda Evgen je vzel to stvar tudi za naše kraje z vso energijo v roko ter ustanovil leta 1896. ljubljanski konvent, ki naj ima nalogo, odgostiti v konvencionalnem življenju in v strogo cerkvenem duhu redovnike — domačine za oskrbo redovnih fara po celi baliviji (provinciji) pod Donavo, kamor pripadajo tudi slovenske pokrajine. Zaradi tega je umevno, da ta, za redovno disciplino vneti cesarski princ ravno ljubljanski konvent obiskuje vsikdar s tako ljubeznivostjo.

Torek zvečer je napravil samo kratek izprehod skozi mesto. Nastanil se je pri »Slonux«. Sredo ob devetih se je napotil v konvent. Gospod deželni predsednik mu je dal svojo ekvipažo v razpologo. Med potmi si je ogledal kopanje na redovni posesti na Mirju. Spremljal ga je veliki komtur ljubljanski, grof Orsini - Rosenberg, redovni kancler pl. Weitenhiller in nadvojvodov pribočnik. — Na tem mestu opazka k netočnim poročilom o emonskem muzeju. Odkar prejšnje poslopje ljubljanske komende služi izključno duhovnim namenom, se je mislilo že kot rezidenco ljubljanskega komturja zidati novo poslopje in sicer ne v Ljubljani temveč na Dunaju. Ker se je vslec parceliranja Mirja ta misel opustila, s

so nekateri gospodje izrekli več »faktičnih« popravkov. — Kušar je vpil: Jaz nisem mislil glede na reorganizacijo društva na »Slovensko sokolsko zvezo« (Klici: Aha!), ampak na češko! — Dr. Kušar je tudi že v naprej protestiral, ako se njegov predlog odkloni, nakar je bil njegov predlog odklonjen. Dobil je samo devet glasov. Sprejel pa se je predlog g. Korošca z 22 proti 16 glasovi, naj se vrši izredni občni zbor meseca novembra, na katerem naj se razpravi o spremembi pravil. — Nato se je prešlo k dnevnemu redu. O tajniškem delovanju je poročal g. Zupanc. Iz poročila posnemamo: Koncem leta 1909 je imelo društvo 3102 članov, in sicer osrednje društvo 976, podružnice 2126. Podružnic je 20. Število članov se je pomnožilo v tem letu za 393 članov, osrednje društvo jih je pridobilo 194, podružnice pa skupaj 199 članov. Umrli so člani: Žitnik Jernej, hišni pos. v Ljubljani, bil je zvest član, odkar obstoji »Slov. plan. društvo«, Anton Flis, poslovodja na Vrhniki, Kotnik Karol, posestnik in tovarnar na Verdu. Osrednji odbor je imel preteklo leto 51 odborovih sej in več odsekovih sej in posvetovanj. Došlo in rešilo se je 1021 vlog in dopisov. Zadnji redni občni zbor se je vršil dne 17. aprila 1909. Novi Aljažev dom že stoji, čaka ga notranja uredba. Ko se sezona prične, bo obiskovalcem na razpolago. Povečal se je Triglavski dom na Kredarici. Vodnikova koča se je prestavila in stoji na ugodni ravnici, četrt ure nad Velim Poljem. — Pričele so se predpriprave za novo kočo na vrhu Črne Prsti. Sedanja Orožnova koča na planini Lisec stoji prenzko in za turiste, ki prihajajo iz goriške strani, ni porabna. Nova koča na vrhu bo pa služila tako obiskovalcem s kranjske kakor tudi goriške strani. Turistovski kočo ob izviru kamniške Bistrice se je pridobilo od meščanske korporacije v Kamniku za šest let v najem. Kadičnikova koča na Golici se je popravila. Koča na Kamniškem sedlu, kateri je vihar skoro vso pločevino s strehe potrgal, se je dalo na novo kriti, in sicer z eternitom. Napravila so se nova turistovska pota. Markacije so se do malega vse pregledale, obnovile, popravile, stare pokvarjene nap. table se nadomestile letos z novimi. Tudi več novih potov se je zaznamovalo in z napisi opremilo. Po večletnem prizadevanju smo dosegli, da je namestništvo v Trstu odločilo, da pristojajo »Slov. planinskemu društvu« glede vodniškega reda za Primorsko iste pravice, ko nemško - avstrijskemu planinskemu društvu. Veliko pozornost smo obravnavali našemu društvenemu glasilu »Planinskemu Vestniku«. List se v novi obliki in z opremo krasnih slik imenitno reprezentira. Vsebinska, ki je spretno redigirana, nudi mnogo poučnega, zanimivega in zabavnega. Zadovoljno konstatiramo, da ima list mnogo stalnih spretnih sodelavcev in gradiva v izobilju. List pa tudi splošno zelo ugaja in obila predmetna priznanja so nam v zadoščenje za trud in za zelo povečane izdatke. Umetnost je, da omenimo, da je c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko oficielno pozval vse okrajne šolske svete, naj opozore krajne šolske svete, šolska vodstva in knjižniške odseke na »Planinski Vestnik« v svrhu naročbe za učiteljske knjižnice, s pripomnjo, da je ta časopis pripravno čtivo za učence višjih stopenj in učiteljsvu dobra opora pri pouku v domovinoznanstvu. — Osrednji odbor je priredil izlet k otvoritvi povečanega in prenovljenega Tri-

glavskega doma na Kredarici dne 8. septembra 1909. Priredil se je tudi »Planinski ples«, ki je zopet tako lepo uspel, kakor prejšnji planinski plesi. Priredila se je ob občnem zboru dne 17. aprila 1909 razstava slik društvenih amater-fotograf. Razstavljeno je bilo mnogo lepih slik, nekatere so bile naravnost umetniške. Izmed razstavljenih si je odbor izbral več slik za naš »Planinski Vestnik«, da jih priobči. — Glede novih koč poročamo, da so bile dobro oskrbovane, kar so konstatirali ne samo naši, temveč in še posebno tudi tuji turisti, tudi promet v teh kočah je bil preteklo leto zelo dovoljen. V sedmih kočah osrednjega društva, ki so oskrbovane, je bilo v letu v spominjskih knjigah vpisanih skupaj 4668 obiskovalcev. Ko je plaz Aljažev dom porušil, je bila planincem na razpolago dr. Slajmerjeva vila.

Dopisovale in pošiljale so se slike in podatki naših koč in krajev raznim strokovnim listom in zavodom ter dajala pojasnila in navodila.

Po odločnem zahtevku in po posredovanju naših poslancev se je doseglo, da so se v neklih novih oficielnih zemljevidih sprejela pravilna slovenska imena naših planin in da so se sprejela v taiste tudi naprave našega delovanja.

Izdali so se veliki orijentacijski zemljevidi z Julij. alpe, ki se bodo na velikih tablah namestili na vseh večjih in važnejših postajah gorenjske železnice in v bolj frekventiranih letoviščih. Ti zemljevidi se bodo izdali tudi v manjši ročni obliki.

Doseglo se je še mnogo važnih uspehov, ki niso niti v poročilu omenjeni, a se pojavljajo in kažejo v razvoju slovenske turistike in v napredku tujškega prometa v naših krajih. Oba ta faktorja gotovo tudi pomoreta naši domovini v dolednem času do večje veljave, naše ljudstvo po planinskih krajih pa tudi gmotno podpreta.

Nekatere podružnice so zelo delavne in na svojem mestu. Nekatere podružnice, ki nimajo pravega terena za planinsko delovanje, omejujejo se na to, da vzdržujejo primerno število članov, so pa žalibog tudi take, ki imajo važen delokrog, a ga ne znajo ceniti, ali pa, recimo, nimajo dovolj smisla ali pa dobre volje za naše delovanje.

Iz blagajniškega poročila g. Šusteršiča posnemamo sledeče. Denarnega prometa je bilo 233.499 K 22 v, dohodkov 117.691 K 84 v, stroškov 115.919 K 60 v. Premožensko stanje je sledeče: pohištvo, zaloge itd, znašajo 3690 K 59 vinarjev, koče in druge planinske naprave 103.289 K 96 v, posestva 3984 K 58 v, skupaj 116.017 K 16 v. Hipotečna in menična posojila znašajo 41.078 K 86 v. Neplačanih računov je 9509 K 44 vinarjev, dolgov pa 50.588 K 30 v. Čistege imetja je 65.928 K 86 v, prebitka v blagajni 1772 K 24 v. Proračun za leto 1910, ki znaša 34.205 K 27 v, izkazuje primanjkljaj 14.604 K 17 v. — Računi so se našli v redu, kar potrjuje revizorji, in se izreče blagajniku zahvala. — Nato se je soglasno izvolil odsek, ki naj preuči, v koliko se naj izpremeni pravila in ki naj poroča o tem na november-skem izrednem občnem zboru. Izvoljeni so bili: dr. Fr. Tominšek, inž. Al. Cihva, dež. tajnik Korošek, Jos. Hauptman, katehet Janko Mlakar, dr. Kušar (Kranj), Brelih (Cerkno), Davorin Lesjak (Ruše), dr. Mišič (Koroško). — Sprejel se je predlog blagajnika Šusteršiča, da plačujejo podružnice za vsakega člana po 3 K za »Planinski Vestnik«, mesto

dosedaj po 2 K. Istotako se je tudi sprejel njegov predlog, da plačajo društveniki po kočah polovično prenočnino, pri jedilih pa imajo 20% popusta, ako bivajo v gorskih krajih vsaj 3 dni, v dolinskih pa 5 dni. To velja tudi za rodbinske člane društvenikov. — Pri služajnostih je prizoroval g. prof. Brelih iz Pazina, naj bi se posvečalo južnim bratom več pozornosti. Govorili so še Korošek, Brelih iz Cerkna, dr. Pajk, dr. Kušar, na kar je predsednik zaključil pozno po dvanajsti uri ponoči zborovanje s pozivom k složenemu delu. — Gospodje, ki so spomnili na vse mogoče stvari, niso pri najvažnejših točkah ničesar vedeli povedati in tudi pri blagajniškem poročilu niso vedeli nobenih nasvetov, kako bi se reorganizirali dolgov, da bi jih sploh ne bilo. Več kot štiri ure je trajal občni zbor, a lahko rečemo, da se je malo govorilo in razpravljalo o prosperu društva, ker so ravno največ časa porabili ljudje, ki niso zdravi, ako se ne izpljujejo.

Slavno uredništvo »Slovenca«

Ljubljana.

V smislu § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da uvrstite v prihodnjo številko »Slovenca« sledeči popravek: 1. Ni res, da sem se jaz najbolj jezil na »Edinost« radi znane notice o dopisovanju »Gospodarske zveze« v italijanskem jeziku, temveč je res, da sem odbral vprašavno notico. 2. Ni res, da sem jaz podpredsednik »Narodne delavske organizacije«, temveč je res, da sem le navaden odbornik. 3. Ni res, da pošiljam podružnici »Gospodarske zveze« in drugim Slovincem laške dopise, temveč je res, da s podružnico »Gospodarske zveze« sploh nimam in nisem imel nikakega opravila in da slovenskim strankam pošiljam vedno slovenske dopise. 4. Ni res, da se poslužujem pri slovenskih strankah laščine, temveč je res, da se poslužujem pri slovenskih strankah vedno in izključno slovenščine. 5. Ni res, da sta v moji pisarni kot koncipienta dva generala N. D. O., dr. Josip Mandić in dr. Ivan Rimondo, temveč je res, da dr. Ivan Rimondo ni niti član N. D. O. 6. Ni res, da se silim na površje v svrhu, da postanem predsednik N. D. O., temveč je le res, da sem po svojih skromnih silah gledal, da vestno izvršujem dolžnosti odbornika N. D. O. 7. Ni res, da nisem zmožen slovenščine, temveč je res, da se kot istrski Hrvat — dasi ne delam nikake razlike med hrvaščino in slovenščino — trudim vedno, ko občujem s Slovenci, govoriti z njimi v pravilni slovenščini. — Dr. Fran Brnčič, odvetnik v Trstu.

Popravek smo na podlagi zakona morali priobčiti. Pričakujemo pa od dopisnika, da nam pojasni vse točke.

Dnevne novice.

+ Za ustanovni shod našega novega narodnoobrambnega društva, ki bo začetkom meseca maja v Ljubljani, se vrše velike priprave. Vabila razpošljejo vse naše »Slovenske krščansko-socialne zveze«, ki so tozadevno z osrednjim narodnoobrambnim odsekom v Ljubljani v zvezi. Že na ustanovnem zboru naj se pokaže, da bo to mogočna organizacija slovenskega ljudstva in da nas je resna volja bratom ob meji priti z vsemi svojimi silami na pomoč!

+ Kako si liberalci predstavljajo skupnost jugoslovanske delegacije v državnem zboru. »Narodni Dnevnik«, navdušen oboževatelj Plojevega brinjevega hofratstva, psuje poslance »Slovenskega kluba« s »klerikalnimi lumpi«. (»Narodni Dnevnik« št. 81.) To je dostojna polemika liberalnega časopisa, kadar se mu dokaže, da je hofrat-ska politika hotela oškodovati slovensko vseučiliško vprašanje.

+ Narobe svet — v liberalnih možganih. »Slovenski Narod« včeraj piše, da je »Slovenec« glede afere v Paradižu bil uradno postavljen na laž. To se tako glasi, kakor tista krilata Hribarjeva: »Ni res, da se je obravnava vršila tajno, res pa je, da se vse take obravnave vrše tajno«. Kolikor je nam znano, je bil radi preintlunega nadzorstva v Paradižu učitelj C. uradno sodnijsko obsojen na pet mesecev težke ječe! Če bi bil v Zatišju drugačen sistem, bi mladi učitelj C. ne bil postal žrtev razmer in »Slovenec« bi ne imel prilike konstatirati uradno obsodbo takih obžalovanja vrednih nerednosti. Ali menite, da ne znamo, kako se je zvečer popivalo v Zatišju, kdo je popival in v kaki družbi se je napival učitelj C.? Zato le tiho bodite o patru Fridolinu, ki ni imel nikdar takih gospodov v družbi! Pa upamo, da bo že deželni šolski svet storil konec takim nadaljnim možnostim. Zato smo mi, ko smo liberalni sistem v »Paradižu« konstatirali, obmolknili, izzval nas je zopet še-le župan Hribar s svojim originalnim in značilnim »zapisnikom«, katerega je poslal »Slovenskemu Narodu«, in s popravkom, v katerem g. župan opravičuje paradiški sistem, v katerem so bili dečki in deklice dva meseca pod eno streho, s tem, da se ni nobenega moškega ponoči v doma spuščalo v spalnice deklic. Na predrznosti, ki tiče za tem »zapisnikom« in takimi popravki, seve ne moremo molčati! Naj le plecto na tak način paradiško afero naprej, da se — popolnoma razplete! Naš uničujoči komentar k znanemu, v »Narodu« priobčenemu »zapisniku« je na župana Hribarja tako učinkoval, da bi sedaj rad utajil sorodstvo z njim. Čujemo izza kulis, da že zopet kuje »popravek«, v katerem baje hoče popravičiti, da zapisnik ni bil sestavljen v magistratni pisarni v Njegovi navzočnosti, ampak da Ga takrat v Ljubljani ni bilo. Če nas župan Hribar res hoče pozabavati s takim popravkom, tedaj bi ga spomnili na to, da je on tak zapisnik odobril ter ga pod številko 10.891 uradno poslal »Slovenskemu Narodu«, katerega je s svojim podpisom, ki se v »Narodu« blišči poleg imen magistratnega svetnika Laha in voditelja naselbine »Zatišje«, Korošca, uradno naprosil, naj tako »pojasnilo nepristransko sodečim« priobči! Toliko vsem nepristransko sodečim na županovo paradiško popravkarjo in na včerajšnji »Slovenski Narod«.

+ »Öster. Rundschau« in jugoslovansko vprašanje. V zadnjem zvezku revije »Öster. Rundschau« objavlja neki članek o rešitvi jugoslovanskega vprašanja. Zavzema se za trializem. Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina naj bi dobile svojo lastno državno upravo, na čelu naj bi postal kak princ cesarske rodovine. Sčasoma bi se dalo v ugodnem trenutku pritegniti k tej tretji skupini avstro-ogrskih dežel bodisi potom diplomacije, bodisi s silo tudi Srbijo in Črno Goro. Neopaženo pa gre v svojem izvajanju mimo nas Slovencev, kot da bi mi ne bili tako po svojem jeziku, kot po legi naših dežel važen faktor pri reševanju jugoslovanskega vprašanja. Mogoče je tudi, da misli, da bo do takrat, ko bo postalo to vprašanje neodvnljivo, že dogotovljen nemški most do Adrije preko našega ozemlja. — Sicer ne prinaša ta članek nikakih novih misli, nikakih novih teženj, značilno pa je, da ga objavlja ravno revija »Öster. Rundschau«. A zasiguran naj bo gospod *** in tudi drugi enako misleči, da hočejo imeti in da bodo tudi imeli pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja tudi Slovenci svojo besedo!

+ Kanonično umeščen je bil danes na župnijo Bukovšica č. g. Albin Ilvski.

+ Volitev dunajskega župana bo 22. t. m. ob 10. dopoldne.

+ Vzor poštnega urada. Iz Pulja se nam piše: Pred prazniki sem šel ravnomo mimo tukajšne glavne pošte, ko pri-nese nek vojak, po govorjenju sodeč je bil Spodnji Štajerc, iz urada srednje velik zavitek. Zavitek je imel dve veliki od podgan prejedeni luknji, iz katerih se je videlo, da so tudi notri se nahajajoče jestvine od podgan ogledane. To je vendar največji škandal, da se v c. kr. poštnem uradu ubogemu vo-jaku še to malo pokvari, kar mu poš-ljejo svojci za praznike. Oropa se ubo-

bo stavilo sedaj to redovno poslopje, (določeno ni še kedaj), na Mirju. Izkopine, če so shranjene v konventu, vsled klavzure ne morejo biti splošno dostopne, zato naj se bodo shranile v spodnjih prostorih novo projektiranega poslopja. — Prišedši v konvent, si je dal nadvojvoda najprej razkazati še izkopine, ki se že tamkaj hranijo, da se je potem lahko nemoteno v največji ljubeznjivosti pomudil v sredi svojih konventualov. Obiskal je vsacega posebej v celici in malo pri njem posedel. Zlasti ljubeznjivo je sprejel dijake - gojence, ki jih konvent vzdržuje, da stopijo po maturi v red, ako kažejo poklic. Dal si jih je pripeljati v veliko dvorano (Rittersaal), ter dal z zadnjim spričevalom v roki vsakemu posebej zaslužno pohvalo ali pa »izpodbudo«. Malo čudno se je mladim priprostim fantom zdelo, da jih je cesarski princ nagovarjal z gospodi, samo eden, ki ga je komaj iz tal videti in h kateremu se je moral visoko vzrasli nadvojvoda globoko skloniti, je moral biti zadovoljen s »ti«. Prav resno je rekel tudi enemu, da je malo čudno, ker ima v svojem materinem slovenskem jeziku manj povelj, red kot v drugih. Mladi fantje so bili kar očarani od ljubeznjivosti visokega gospoda. Ko so dijaki odstopili, je dejal: »V tehle

priprostih fantih je veliko inteligence, da bi le ohranili pravi poklic.«

Nato je sedel s spremstvom v re-fektoriju v sredo duhovnikov ter se pri malem pokrepčilu prav po očetovsko s svojimi konventuali razgovarjal skoro do poldne. Sprejem častnikov je z zahvalo odklonil, ker je bil obed točno določen pri Slonu in ob treh popoldan je hotel biti zopet v konventu.

Ob treh popoldan se je vrnil v Križanke. Najprej je imel daljši privaten razgovor z gospodom priporjem, veliki komtur grof Orsini pa je sprejel gosp. prof. dr. Grudna. V veliki dvorani so se za popoldne razstavili dragocenejši parametri, ki si jih je nadvojvoda po dokončani konferenci s priporjem ogledal. Pregledal je nato vse prostore v hiši. Še dve ljubki zanimivosti. Kot velikemu prijatelju otrok so se predstavili nadvojvodu še celo ministranti. Ganiljivo je bilo videti, kako se je šalil z njimi.

Nadvojvoda je stopil tudi k poslom v kuhinjo izven klavzure. Ko je ugledal stroj za pletenje nogavic, se je vsedel k njemu in velel eni služkinji, naj mu pokaže celo proceduro. Potem se je lotil pletenja sam. Nekaj časa je dobro šlo delo izpod rok, naenkrat pa zahrešči stroj ter se niti potrgajo. Ta-

koj je nadvojvoda vstal in šaljivo pristavil: »Sedaj sem pa že nogavico dovršil.«

Sedaj je hotel presenetiti še enkrat dijake. Šel je nenaznanjen k njim v učilno sobo ter jih hotel malo razvedriti. S prvošolcem je prestavljal latinske ovadbe, druge je potpal v zemlji-pisju, zopet druge v zgodovini. Kar v glavo ni šlo fantom, da zna tak gospod tudi latinsko. Dal je nato povelje po svoji stari navadi, da se gre skupno obiskat še pravega hišnega gospodarja, Gospoda v presv. zakramentu v cerkvi. Konvent in spremstvo je šlo za njim h kratki adoraciji. Ljudi radovednežev se je nabralo v cerkvi precejšnje število, videli so, da tudi veliki ljudje celo z okorno sabljo ob strani lahko pripogibajo pred tabernakeljem koleno do tal. Vsi so se nato vrnili v hišo nazaj, kjer se je skoro po dvehurnem popoldanskem bivanju visoki predstojnik gani-ljivo poslovil.

Pod večer mu je pripor imenom konventa vrnil obisk.

Ogledal si je nadvojvoda tudi Grad. Samassovo tovarno in Cesarja Franca Jožefa novo hiralnico. Danes jutraj je odpotoval visoki gost iz Ljubljane na Koroško, kjer bo najbrže obiskal redovno bolnico v Brežah.

gega vojaka s tem še tistega, kar so si morda njegovi sorodniki od ust odtrgali, samo da bi ubogemu vojaku v tujini vsaj nekoliko velikonočne praznike osladili. Slavna poštna uprava naj se sramuje, da po njeni krivdi niti ubogi vojak ne dobi več tega, kar so mu morda stariši z največjo težavo poslali. Kje je še kaj tako škandaloznega mogoče? Nikjer drugod!

— **Tudi Ajdovec dobi v kratkem cesto.** Iz Ajdovca se nam piše: So jo že mahnile cele komapnije delavcev preko Žužemberka tje gori. Se vidi, da podjetnik, g. Lončarič, pošteno prime, česar se loti. Čast njemu, pa tudi vsem tistim, ki so dosegli oziroma omogočili, da se je pričela ta prepotrebna zgradba. Čast zlasti vrlemu načelniku cestnega odbora, ki je s svojo pridnostjo in veljavo odvrnil, da se ni v zadnjem trenutku vse skupaj podrlo, kakor je pretilo. Delavci so se lotili najprej najtežavnejše partije, strmega brega nad Krko proti Sadinji vasi. Delo je težavno pa nevarno za ljudi, ki hodijo ali se vozijo po deželni cesti, ker se neprenehoma vali nanjo prst in težko kamenje.

— **Slov. bralno in izobraževalno društvo na Reki** je imelo 10. t. m. ustanovni občni zbor v hotelu »Sušak« na Sušaku. Navzočih je bilo okoli 150 Slovencev, nekoliko Čehov in Hrvatov. Prišlo je tudi iz Trsta nekaj gostov. Za predsednika je bil izvoljen g. Vilhar, posrednik in lesni trgovec na Sušaku. V društvo se je vpisalo 1000 članov. Na Reki živi okoli 6000 Slovencev, ki so se pa večji del izgubili v italijanstvu. Upati pa je, da se bo z novoustanovljenim društvom nekoliko odpomoglo tem razmeram.

— **Kdo je pri nas prvi videl Halleyjev komet?** Iz Dola nam piše g. J. Uranič, da so ondi v torek dne 12. t. m. ob 3. uri 52 minut videli Halleyjev komet. Videti je bil velik kot mesec, njegova svetloba je bila še nekoliko zagorele barve in repa še ni bilo. O tem se je izjavil strokovnjak: Mogoče bi bilo, ker 12. aprila bi moral komet vzhajati pol ure zjutraj pred dnevom, torej kmalu po 4. uri. Bil se tudi jaz istega dne zjutraj ob pol 5. uri na ljubljani. gradu, pa nisem mogel nič opaziti. Ali pa je morda bilo tedaj že toliko svetlo, da se komet na razsvetljenem nebu ni dal več opazovati. V ugodnih razmerah bi se komet sedaj mogel videti zjutraj okoli 4. ure. **Prekrasen pogled na Halleyjev komet bodo imeli oni, ki se v Binkošti udeležijo izleta »Ljubljane« v Benetke.** Dne 15. maja bodo izletniki z ladje na morju opazovali Halleyjev komet zjutraj eno uro pred solničnim vzhodom na vzhodnem nebu. Ker se komet naglo premika proti solncu, bo dne 16. maja vzhajal že malo pozneje, nekako dobre pol ure pred solničnim vzhodom.

— **Umrli** je v Škofji Loki v starosti 58 let posestnika gospa Marija Gaber, roj. Hafner, mati gospoda Ante Gabra. Naše najiskrenejše sožalje!

† **Opat Franjo Canjuga.** 12. t. m. je v Gospiu umrl tamošnji župnik in podarhiadiakon, kanonik opat Franjo Canjuga, v 71. letu starosti. Umrli je bil kandidat čiste stranke prava pri dopolnilnih volitvah v hrvaški sabor.

— **Pogorelo** je posestniku Rugel iz Zagrada pri St. Rupertu hlev, dve telici, en telček in dva kozolca. Zavarovan je bil za tisoč kron.

— **Novi koroški občinski red** je cesar sankcioniral.

— **Japonska tragedinja na zagrebškem gledališču.** 25. in 26. t. m. nastopi v zagrebškem gledališču sloveča japonska tragedinja gospa Hanako, ki sedaj potuje po Evropi. Gospa Hanako velja za najboljšo japonsko dramatično umetnico.

— **Konec umetniške šole v Zagrebu.** Hrvaški listi poročajo, da namerava novi naučni sekčni načelnik dr. Amruš s koncem tekočega šolskega leta umetniško šolo v Zagrebu stalno zapreti. Šola je bila pred dvema letoma z velikimi stroški ustanovljena in se lepo razvija. Dr. Amruš jo hoče zapreti radi varčevanja, ki je, kakor pišejo hrvaški listi, pri novem sekčnem načelniku eden glavnih znakov njegovega delovanja.

— **Napad.** Dne 11. aprila je šel Frančišek Bohinjec, palovski posestnik, z volom čez gozd, ki se razprostira med Begunjami, lešanskimi Palovčami in obema mošenjskima Otokoma, da je pomagal orati na sestrinem polju v Zgornjem Otoku. Kar skoči predenj neznan možak z velikim kolom, zahtevajoč denarja. Ko gre kmet orat, navadno ne nosi denarja s seboj. Tudi ta ga ni, pa namesto denarja mu je hitro dal dve krepki z debelim koncem bičevnika, da se je kar zvalil. Boječ se, da ima napadalec kaj družine, je odzemaš mu kol urno z volom nadaljeval pot. Ozrl se je pač večkrat nazaj in

opazil, da se napadalec počasi pobira. Pred tednom pa je na cesti med Radovljico in Mošnjami Janez Vester iz Otoka s tisočakom v žepu dobro tekel, da je močnemu napadniku ušel. — So ljudje, ki orožnikom ne dovolijo počitnic.

— **Slovenka umrla v Ameriki.** Iz Joliet se poroča: Umrli je v sredo, 30. marca, zvečer ob 8. uri gospa Katarina Plut v stanovanju svoje hčere gospe Marije Zupančič na North Chicago streetu, stara 65 let in rojena v Črnomlju na Dolenjskem, kjer zapušča svojo drugo hčer.

— **Vladarjev samoumor.** Vladar države Kathiawar v Radhanpuru, knez Mohamed sir kan Bahadur je zaradi bolezní skočil v morje in utonil.

Štajerske novice.

Š **škandal.** Štajerski deželni glavar grof Edmund Attems se je dal voliti v pripravljani slavnostni odbor za svečanosti ob 30letnici nemškega šulvereina, ki se bodo vršile v Binkošti v Gradcu. Provokacija prve vrste je, da se upa dež. glavar Attems sodelovati pri slavnosti društva, ki pri vsem svojem delovanju stremi edino za tem, kako čim prej z nemškimi šolami med slovenskim ljudstvom zadati Slovincem smrten udarec. Deželni glavar dvojezične dežele, kot je Štajerska, bi moral imeti pač malo več nepristranskega duha. Bo treba našim deželnim poslancem zopet pošteno zaropotati.

Š **Pri sv. Lenartu v Slov. gorcih** je umrla slovenska gospodinja Marija Kramberger v starosti 79 let. Bila je vzorna katoliška in slovenska mati.

Š **Himen.** Pri Sv. Antonu se je poročil v sredo dne 13. aprila g. Matevž Rojs, veleposestnikov sin in vrli narodnjak iz Čakone, z gospodično Štefanijo Alt, gostilničarko in veleposestnico pri Sv. Antonu v Slov. gorcih. Poročil ju je nevestin sorodnik, č. g. Ivo Alt, kaplan v Poljčanah. Vrlonarodnemu paru iskreno čestitamo in želimo, da bi novoporočenca Bog obilo blagoslovil! Bilo srečno!

Š **Umrli** je v Štorah gostilničar Filip Lokoschegg.

— **Nadučitelj v zaporu.** Iz Ptujja poroča »M. Z.«, da je dalo okr. sodišče na zahtevo tržaškega deželnega sodišča zapreti nadučitelja Vinvenca Stoklasa pri Sv. Andražu v Leskovcu. Njegov sin je že zaprt pri imenovanem deželnem sodišču.

Š **Nemški odvetnik, ki slovensko uraduje.** V Slovenjgradcu se je naselil pred nedolгим slovenski odvetnik, kar je bilo neobhodno potrebno. Čudite se in strmite, da je najhujši nasprotnik Slovencev, nemški odvetnik dr. Maks Kiesewetter začel sedaj slovensko uradovati. — Radovedni smo, ali odobruje nemški »Volksrat«, da ud istega in ud »Südmarke« slovensko uraduje?

— **Nakupi.** Bivše Zandonnatiјеvo posestvo Sannhof pri Celju je kupila danes na dražbi ribniška posojilnica iz Kranjske za 105.000 kron. S tem je prišlo lepo posestvo v slovenske roke. — Hausbaumovo posestvo na Liscach, oziroma Miklavževem hribu tik Celja je pa kupil veleposestnik I. Fajdiga iz Sodražice za 13.500 kron.

Ljubljanske novice.

Ij **Šentpetersko prosvetno društvo** v Ljubljani ima danes, v četrtek ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoje društveno predavanje. Predaval bo gospod dr. Jožef Dermastia o gospodarstvu, zlasti o trgu z živili. Ker bo predavanje zelo podučno, vabi k obilni udeležbi odbor.

Ij **Krščanska ženska zveza** vabi č. gg. članice k predavanju, ki se vrši v petek, dne 15. t. m., ob 4. uri popoldne v »Unionu«.

Ij **Predavanje o Halleyjevem kometu.** Včeraj, dne 13. t. m. je preč. g. kanonik J. Sušnik predaval na povabilo p. n. gg. častnikov tukajšnje garnizije o Halleyjevem kometu. Med udeleženci smo opazili Excelenco fm. pl. Matuschka, deželnega predsednika barona Schwarza in več odličnih oseb izmed občinstva.

Ij **Zopet velik požar v ljubljanski okolici.** Danes dopoldne so pogorele v Zalogu tri hiše. Pri požaru se je nevarno opekel neki mož Alojzij Perdan, ko je hotel iz ognja rešiti svojo obleko. Zgorel je v ognju tudi štiriletni otrok Maks Prošek. Pogorele so hiše popolnoma pri Šimencu (Perdan), podomače pri Matevžu (Prošek) podomače pri Gradišku (Zicherl).

Ij **Umrli** je danes sprevodnik c. kr. državne železnice v pokoju g. Franc Očko, star 73 let. Svetila mu večna luč!

Ij **Umrli** je g. Ivan Možina, železniški kovač v pokoju, star 80 let.

Ij **Nadvojvoda Evgen v Ljubljani.** Na drugem mestu poročamo o bivanju nadvojvode Evgena v Ljubljani. Tu še nekaj opazk. Visoki gost se je pripeljal včeraj ob 5. uri popoldne v spremstvu grofa Orsini-Rosenberga, dvornega svetnika barona Weitenhillerja in stotnika Arniča na ljubljanski Grad. Pod vodstvom stavbnega svetnika Duffeja in mestnega nadkomisarja Semena kot upravitelja ljubljanskega gradu, ogledal si je nadvojvoda skoro vse prostore obširnega grajskega poslopja in bil s spremstvom vred očaran nad krasnim razgledom z grajske planote. Zlasti je visokega gosta zanimala zgodovinska grajska kapelica sv. Jurija z njenim majhnim kampanilom, kakor tudi lepa arhitektonika v posameznih delih grajskega poslopja. Ogledal si je tudi zgodovinske topove izza francoske dobe. Nadvojvoda izrazil se je s spremstvom vred jako laskavo o nujenem užitku in naglašal, naj bi se ljubljanski grad ohranil svojemu historičnemu pomenu ter primerno restavriral. Po enournem posetu odpeljal se je nadvojvoda na ogled justične palače in cesarjevega spomenika v justičnem parku. Predvčerajšnjim si je nadvojvoda ogledoval mesto po Prešernovi ulici, mimo Prešernovega spomenika, po Sv. Petra nasipu čez jubilejski most, Kopitarjevi ulici, Pred Škofijo, po Mestnem in Starem trgu, odkoder se je potem vrnil čez sv. Jakoba most po Bregu, Židovski ulici čez Zvezdo po Šelenburgovi ulici k »Slonu« nazaj, kjer je večerjal, potem pa šel k počitku. — Včeraj popoldne se je prišel Nj. Visokosti pokloniti deželni predsednik. Nadvojvoda je večerjal in obedoval s svojim spremstvom v salonu poleg drugih gostov ter je nadvse priazen in se je o našem mestu izražal jako laskavo.

Ij **Za napravo novih orgelj** v ljubljanski stol. cerkvi je darovala »Kranjska hranilnica« 25.000 K, za notranjo opravo cerkve na Viču pa 6000 K.

Ij **Ljubljaničan umrl v Ameriki.** V Brockway-u, Minn., je umrl v nedeljo, 20. marca Mike Blenkuš, še mlad mož. Zapušča soprogo in štiri nedorastle otroke. Pogreb je bil v torek ob deveti uri s peto sv. mašo. Umrli zapušča v Brockway-u še dva brata in dve sestr. a svojega očeta v stari domovini v Ljubljani.

ALBANSKA VSTAJA SE NI ZADUŠENA. ALBANSKI SE BORE NAPREJ.

V Solun dohajajo kljub vsem vladnim demintijem poročila, da vstaja v albanskih gorah ne le ne pojenju, marveč da je vsak dan bolj resna. V okolici Peči je vse prebivalstvo pobunjeno. Streljanje je neprestano. Mesto Peč zaradi bombardiranja veliko trpi. Iz cele Turčije pošiljajo po morju in po kopnem vojake v Albanijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

PRED DANAŠNJO SEJO DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 14. aprila. Ob tretji uri popoldne se prične seja državnega zbora. Takoj pričetkom seje bo socialno-demokratski poslanec Seitz stavil predlog, naj se od predsednika dr. Pattai-a določeni dnevni red v toliko izpremeni, da pride službena pragmatika kot prva na dnevni red in novo posojilo kot druga točka, ostale točke dnevnega reda pa naj določi seja načelnikov klubov.

Dunaj, 14. aprila. Stranke večine so že polnoštevilno zbrane in bodo glasovale proti socialno-demokratskemu izpreminjevalnemu predlogu. Tudi Poljaki bodo glasovali proti.

SEJA »SLOVANSKE ENOTE«.

Dunaj, 14. aprila. »Slovanska Enota« je imela danes dve uri trajajočo sejo. Po upoštevanju raznih vzrokov se je sklenilo proti postopanju predsedstva pri določitvi dnevnega reda protestirati, potem pa glasovati za socialno-demokratski izpreminjevalni predlog. Opustil se je namen, predlagati, naj se novo posojilo postavi na dnevni red kot zadnja točka, ali naj se sploh ne postavi na dnevni red.

RAZMERJE MED JUGOSLOVANSKIMA KLUBOMA.

Dunaj, 14. aprila. Razmerje med obema jugoslovanskima kluboma je postalo nevzdržljivo, kar je dr. Šusteršič poudarjal že na javnih zborovanjih. Politika »Slovenskega kluba« pa je prosta vsake politike čustev, pozabiti se bode moralo mnogo bridkega v očigled veliki potrebi skupnega nastopa. To je potrebno, zato mora biti mogoče. »Slovenski klub« je pripravljen na velike žrvice. Ako pa se tudi to izkaže kot brezuspešno, tedaj bo vsa javnost izve-

deja, kje je tisti sovražnik, ki je v tako odločilnem, kritičnem trenutku preprečil skupno postopanje. Deviza »Slovenskega kluba« je: »Jasen pogled in poštenost!«

SEJA »SLOVENSKEGA KLUBA«.

Dunaj, 14. aprila. »Slovenski klub« je imel danes pod predsedstvom dr. Šusteršiča sejo. Klub je soglasno odobril načelniško poročilo o političnem položaju, nakar je obravnaval dogodke v jugoslovanski delegaciji. Soglasno se je klub izrekel, da narodni interesi zahtevajo skupni nastop vseh jugoslovanskih zastopnikov v parlamentu. Klub je poblastil načelnika, naj stopi v zvezo z »Zvezo južnih Slavena« s konkretnimi predlogi o času primerni reorganizaciji »Narodne zveze« in naj o tem poda poročilo.

MEDNARODNA LOVSKE RAZSTAVA NA DUNAJU.

Dunaj, 14. aprila. Mednarodna lovska razstava je preložena na 17. maja, ker je došlo mnogo novih razstavnih predmetov.

PREDARLSKI DEŽELNI GLAVAR NEVARNO OBOLEL.

Dunaj, 14. aprila. Listi poročajo, da je predarlski deželni glavar Romberg nevarno obolel na pljučnici.

VOLITVE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 14. aprila. Volitve v ogrski državni zbor se izvrše v prvih desetih dneh meseca junija.

TERORIZEM GRŠKE VOJAŠKE LIGE.

Atene, 14. aprila. V torek zvečer sta napadla zahrbtno dva konjeniška podčastnika bivšega stotnika Chalkiopoulos, ki je v neki brošuri grajal vojaško ligo in vojnega ministra Zorbas, ter ga ranila s sabljami na glavi. Ogorčeno občinstvo je izročilo podčastnika orožnikom. Stotnika so obvezali, nakar je šel k ministrskemu predsedniku, ki je obljubil, da se bo krivce kaznovalo. Množica je demonstrirala proti vojaštvu in častnikom.

POMILOŠČEN MORILEC.

Praga, 14. aprila. Porotno sodišče je pred časom obsodilo na smrt delavca Jožefa Hammerschmieda, ker je umoril vdovo Köpke v Plavskem. Kakor se poroča, je cesar odpustil morilcu smrtno kazen, nakar je najvišji sodni dvor spremenil kazen v 20-letno težko ječo.

NOVA TVORNICNA TOPOV V SRBIJI.

Belgrad, 14. aprila. Srbska vlada je sklenila, da sežida v Srbiji moderno tvornico topov. V vojnem ministrstvu že izdelujejo tozadevne načrte. Tvornico bodo menda postavili v Čupriji.

HIŠNI POSESTNIK UMORJEN, KER JE ZVIŠAL NAJEMŠČINO.

Varšava, 14. aprila. Hišnega posestnika Edmunda Eismonda v mestnem okraju Pargowek so umorili štirje njegovi najemniki, ker jim je zvišal najemščino od stanovanja. Tri morilce so aretovali, četrti je pa pobegnil.

ARETACIJE RUSKIH REVOLUCIONARJEV.

Kijev, 14. aprila. Tu je policija aretirala mnogo ruskih revolucionarjev, konservatoristov in delavcev, ki so pripravljali napade. Policija je zaplenila mnogo spisov.

VELIKA EKSPLOZIJA.

Kob (?), 14. aprila. Na obrežju je nastala silna eksplozija dinamitne pošiljatve 130 ton. V mestu in okolici je silna škoda in mnogo oseb je ranjenih.

AVSTRO - OGRSKA.

Spor zadrške odvetniške zbornice z najvišjim sodiščem.

Zadrška odvetniška zbornica je odklonila sprejem nekega vpokojenega deželnosodnega svetnika v zagovorniško listo. Na tožbo odklonjenega je razsodilo najvišje sodišče, da naj tožnika sprejmejo. Zbornični odbor je zato odstopil. Pri občnem zboru so pa zbornični člani sklenili, da kljub razsodbi ne sprejmejo tožnika v zbornico.

Košut proti Justhovcem.

Justhovci trde, da je pozval Košut svoje pristaše, naj v slučajih, kjer se bo šlo za Justhovca ali pa vladnega kandidata, ne glasujejo za kandidata Justhove stranke.

STRAH PRED NOVIMI VOLITVAMI.

Neki krščansko socialni parlamentarec je z ozirom na položaj izjavil: »Le malo strank je v državnem zboru, ki bi brez mrzlice mislile na nove volitve. Med strankami, ki se novih volitev boje, so nemški svobodomiselnici, mladočehi, češki agrarci, liberalni Jugoslavlani. Tudi razne skupine »Poljskega kola« se novih volitev boje. Tudi socialni demokratje ne zaupajo popolno-

ma svojim volivcem, ker niso ničesar dosegli, dasi so druga najmočnejša stranka v zbornici. Med Slovani gredo lahko z velikim upanjem na uspehe v volivni boj zgolj S. L. S. in češki krščanski socialci. Med nemškimi strankami se za zdaj edino krščanski socialci nimajo ničesar bati. V strahu pred zborničnim razpustom bo zato vlada v soboto dobila gladko večino za 182 milijonsko posojilo.

C. IN KR. ARMADA IN MORNARICA. Naši dreadnoughti.

Naša mornariška uprava že več časa proučuje načrte o zgradbi dveh dreadnoughtov, ki se bosta zgradila v tržaškem »Stabilimento tecnico«, pozneje zgradi dva dreadnoughta ogrska ladjedelnica Danubius.

Avstrijski vodilni zrakoplovi.

Drugi vodilni avstrijski zrakoplov so pričeli graditi v Fischamendovi zrakoplovni delavnici. Zrakoplov bo vodil nadzoročnik pl. Tapser.

Avstrijski vojaki prekoračili italijansko mejo.

Iz Vidma se poroča, da so en poročnik, dva podčastnika in trije vojaki 97. pešpolka v polni vojni opravi marširali čez Oglej ob državni meji. Pomotoma so pri Privanu prekoračili mejo. Ustavila jih je zato finančna straža. Ko je došla iz Palmanove vojaška komisija, so Italijani spremili avstrijsko patroljo nazaj do avstrijske meje.

NAMERAVANA NOVA ZVEZA Z DALMACIJO.

Neka družba proučuje vprašanje o direktni zvezi Istre z Dalmacijo po trajektnem prometu. Konsorcij ima že dovoljenje za izdelanje načrta, po katerem bi se zgradila normalnotirna železnica iz Opatije do Preluke pri Voloski čez prekop di Mezzo in Kvarnerolo po trajektu v Zader. Trajektni promet se smatra, da zapele ves vlak na ladjo, ki ga potem pelje čez morje.

SHOD NEMŠKIH KATOLIČANOV.

Shod nemških katoličanov bo letos od 21. do 25. avgusta v Augsburgu. Pripravljalna dela so že v polnem tiru. Govorniki se bodo pečali zgolj z vprašanji, ki so pereča in času primerna. Tiškovna komisija je izdelala umetniško vstopnico. Finančna komisija je že pripravila v najkrajšem času garancijski zaklad, ki presega že 100.000 mark. Rešeno je že tudi stanovanjsko vprašanje. Shod bo v veliki mestni koncertni dvorani, ki jo bodo povečali, kar bo stalo 48.000 mark, mesto Augsburg prispeva v ta namen 20.000 mark, pripravljalni odbor pa 28.000 mark. V dvorani bo prostora za 5000 sedežev in za 2000 stoječih.

RUSIJA IN ITALIJA.

Rim, 14. aprila. Ruski zunanji minister Izvolski je v Florenci ter bo konferiral z novim italijanskim zunanjim ministrom.

STRANKARSKI BOJI NA GVADE-LUPU.

Pointe-a-pitreški župan Beville, generalni konzul Siemens in časnikar Clater so bili na guvernerjev ukaz aretirani, češ, da hujskajo ljudstvo. Aretaciji je sledil krvav poulični boj. Veliko oseb je bilo nevarno ranjenih.

SESTANEK CESARJA FRANCA JOŽEFA Z NEMŠKIM CESARJEM VILJEMOM.

Veliki mojster nemškega viteškega reda nadvojvoda Evgen je naročil upravi graščine nemškega viteškega reda v Busavi, naj pripravijo vse za sprejem in za bivanje cesarjev Franca Jožefa in Viljema, ki se sestaneja v graščini začetkom julija.

HILMI PAŠA V PETERBURGU.

»Magdeburger Zeitung« poroča iz Peterburga, da je bivši turški veliki vezir Hilmi paša izjavil po avdienci pri caru v Carskem Selu: Car je bil z menoj zelo ljubezljiv. Utis je napravil name, da je živahen mož, ki natančno pozna polit. razmere in ki je odkrit prijatelj mladoturškega režima. Hilmi paša potuje bodoči teden v Moskvo in v Samaro.

IZPREMENJENA POLITIKA ITALIJE.

Iz Berolina se poroča, da cesar Viljem letos ne potuje v Italijo. Iz Pariza in Londona pa poročajo, da obišče v Rimu italijanskega kralja Fallieres. Ločeni poročili bi ne pomenjali veliko, a če se ogledata pozorneje, kažeta, da ne zasleduje kabinet Luzzati-San Giuliano tiste politike, ki sta ji sledila kabineta Gioiotti-Tittoni in Sonnino-Guicciardini.

OGROMNO PODKUPOVANJE NA RUSKEM.

Peterburg, 13. aprila. Velikansko pozornost vzbuja razkritje, da je

družba za prekop med Baltičkim in Črnim morjem podkupila člane mornariškega resorta s 15 milijoni rubljev.

Dobivanje zob

Ne vznemirjajte se vsled dobivanja zob Vaših otrok, ampak dajte malim Scott-ovo emulzijo in ne boste imeli nobenih noči več brez spanja. Presenečeni boste, kako lahko in brez bolečin bodejo prodrli potem zobje.

Scott-ova emulzija

obsega v lahko prebavni obliki vse potrebne snovi, za pridobitev belih, ravnih in močnih zobčkov.

Cistost in močan učinek 2615

Scott-ove emulzije

sta neprekosna. »SCOTT« prebavi lahko celo za najslabši organizem.

Scott-ova emulzija

je in ostane vzor-emulzija.

Tudi poleti se jemlje z najboljšim uspehom.

Gena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 14. aprila.

Pšenica za april 1910	13-12
Pšenica za maj 1910	12-88
Pšenica za okt. 1910	10-82
Rž za april 1910	8-34
Rž za okt. 1910	7-36
Oves za april 1910	7-11
Koruza za maj 1910	8-54
Koruza za julij 1910	5-03

Efektiv: mlačno.

Poslano.

Pozivljem dopisnika, kateri je o „Slo. Narodu“ skrinosno namigaval o dogodkih, ki so se baje godili „v nekem mestnem župnišču ob Savi“ in o sodnijskem preiskovanju, katero hoče „zasledovati z največjo pozornostjo“, da pove javnosti izid onega sodnijskega postopanja, sicer je in ostane širokosten obrekevalec.

Krško, dne 14. aprila 1910.

Ivan Renier
mesni župnik.

1064 5-1

Rogaški

Tempel

Styria

Donati

vrelec. Dietetična namikna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi.

Zelo koncentriran medicinalen vrelec, priporočljiv pri kroničnem žolodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnik oteklinah, jetrni trdnini, zlati, snovizmenjavih boleznih, kataris dihalnih organov.

Zdravljen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstopitji, žolčnih kamnih, točični trganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši
prirodni vrelec magnezijo-
glauberske soli.

1063

Rodbina Ante Gabrova naznanja
tožno vest, da je gospa

Marija Gaber roj. Hafner
posestnica v Škofji Loki

po dolgi mučni bolezni v 58. letu svoje starosti, danes dopoldne preminula.
Pogreb predrage pokojnice bode v petek dne 15. aprila ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Škofji Loki.

V Škofji Loki, 13. aprila 1910.

Ante Gaber, sin. — Tončka Gaber
roj. Jesenko, sinaha. — Majda,
Breda, vnukinja.

Prvi slovenski pogrebni zavod brata Rojina.

Prostovoljno se prodaja

veliko poslopje

z raznimi prostori na dobrem, zelo prometnem obljudenem solčnem kraju na Gorenjskem tik ceste, pripravo za vsako obrt. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

999 5-1

Poslano.

V teku prvega četrtletja je osobje

„prvega ljubljanskega zavoda
za straženje in zaklepanje“

poslovalo v 451 slučajih in sicer:

259 vežnih vrat	
21 vhodnih vrat	
24 skladišč	
15 vodovov	odprtih našlo ter se je
5 pisarn	iste zatvorilo ali nazna-
11 trgovin	nilo, da se jih zatvori.
27 izločnih oken	
19 raznih oken	
18 hlevov	
14 ključev se je našlo v vratih.	
13 vrtoz odprtih.	
11 gorečih svetilk vgasnilo.	
5 tatvin preprečilo.	
2 slučaja požara zapazilo in pogasilo.	
4 konje se je dobilo proste ter se jih je	
privezalo.	
Različne obleke, kolesa našlo ter se	
jih je oddalo gospodarjem in občinskemu	
predstojništvu.	
3 krat dali pomoč policiji.	
1 krat asistenco orožništvu.	

1071 Skupaj 451 slučajev. 1-1

Da se prav dobro idoča

1029

pekarija

z popolno opravo do 1. julija 1910 v najem
pri Francu Božiček, v Spodnji Idriji.

Kontoristinja

se sprejme takoj za nekaj mesecev. Iz-
ključeno ni, da se obdrži potem tudi za
naprej. Pogoji so: slovenska in nemška ko-
respondenca, stenografija in strojepisje. Po-
nudbe v obeh jezikih na poštni predal
št. 73, Ljubljana.

1058 1-1

SODAR

vešč tudi nekoliko kletarstva, se sprejme
1069 takoj v vinski trgovini 3-1

Karl Lenče, Laverca pri Ljubljani.

Išče se v najem dobro vpeljana

trgovina z mešanim blagom 1039

v prometnem kraju na Gorenjskem;
oprava in zaloga se prevzame in od-
plača po dogovoru. — Ponudbe pod
»Trgovina 1910« na Upravn. Slovenca.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50—80 vinarjev
liter, ker se dobi pri Josipu Maljavac, pošta in po-
staja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka
železniška postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter
in se ga more naročiti tudi samo 36 litrov. 667 100-1

Učenca::

za strojno ključarstvo, poštenih staršev
in z dobrimi spričevali (z znanjem obeh de-
želnih jezikov ima prednost) sprejme Viktor
Čuden, Ljubljana, Dunajska cesta št. 11.

Prodaja vsled konkurza.

Konkurzna masa Ludovika Remica, trgovca s špecerijskim
blagom in delikatesami v Ljubljani, Sodnijska ulica št. 4, razpisuje
prodajo zaloge blaga ponudbenim potom.

Cenilna vrednost blaga, ki ga je prodati, znaša glasom inventarnega zapisnika c. kr.
okrajne sodnije v Ljubljani, opr. št. S. 3/10 35:

- a) špecerijsko blago in delikatese K 1842-24
- b) prodajalniška oprava " 650-—
- c) kontrolne blagajne »National Cash Register Co. LTD.« " 650-—

Prodajalniška oprava in kontrolna blagajna se pod inventurno ceno ne prodaje, ker
je oboje najbolje ohranjeno in je nabavna cena oprave najmanj 1200 K, blagajne pa
1350 K.

Blago in oprava se zamore ogledati vsaki dan proti poprejšnji opozoritvi podpisa-
nega upravitelja konkurzne mase, v trgovini Sodnijska ulica št. 4.

Blago se bode oddalo najboljšemu ponudniku, kateri ima kupnino poravnati
tekem 3 dni.

Ponudbe je nasloviti na podpisane upravitelja mase do 20. aprila t. l. dopoldne.

Alojzij Lilleg

trgovca v Ljubljani, kot upravitelj konk. mase Lud. Remica.

Boljša gostilna

v lepem prometnem trgu na Sp. Štajerskem
z vsem inventarom, sobami za tuje, senč-
natim vrtom, kegljiščem, hlevi ter drugimi
prostori, se takoj da na račun ali v najem.
Ponudbe sprejme uprava tega lista. 1010

Trgovski učenec

zdrav in krepak, z dobrimi šolskimi izpri-
čevali, se sprejme v večjo trgovino
špecerije v Ljubljani. Pismene ponudbe
je poslati v kuvertu, naslovljenem na uprav-
ništvo »Slovenca« v Ljubljani z dostavkom
»Trgovski učenec«.

1065 3-1

Tri žlice

železnatega vina lekarja
Piccolija v Ljubljani, c. in
kr. dvornega založnika,
vsebujejo množino železa,
ki jo mora zavžiti odrasli
človek vsak dan, ako nje-
gov organizem potrebuje
železa, v nasprotju z dru-
gimi izdelki, ki vsebujejo
le tako množino železa, ki
se dokazano nahaja v vsa-
kem namiznem vinu, in to-
rej nimajo nikake medicini-
ške vrednosti. Polliter-
ska steklenica 2 K.

Lena birmanska darila!

Največja in
najbogatejša
izbira po jako
znižanih cenah. — Se vljudo
priporočam gg. botercam in
boterčkom za obilni obisk.

Z velespoštovanjem

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani.

Ceniki s koledar-
jem tudi po pošti
prosto.

1080

512

Sukneno in moderno blago
za moške obleke
v največji izbiri priporoča
po ugodni ceni
R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

Prostovoljna prodaja

V petek, 16. aprila ob 9. uri dopoldne
se vrši na vrtu starega voj. oskrbovališča
ob Dunajski cesti prostovoljna dražba

40 kostanjev

v premeru do 40 cm. — Kupci se vabijo.